

Internationella rapporten 2018

Gård&Djurhälsan

FRISKA DJUR GER VÄLMÄENDE GÅRDAR

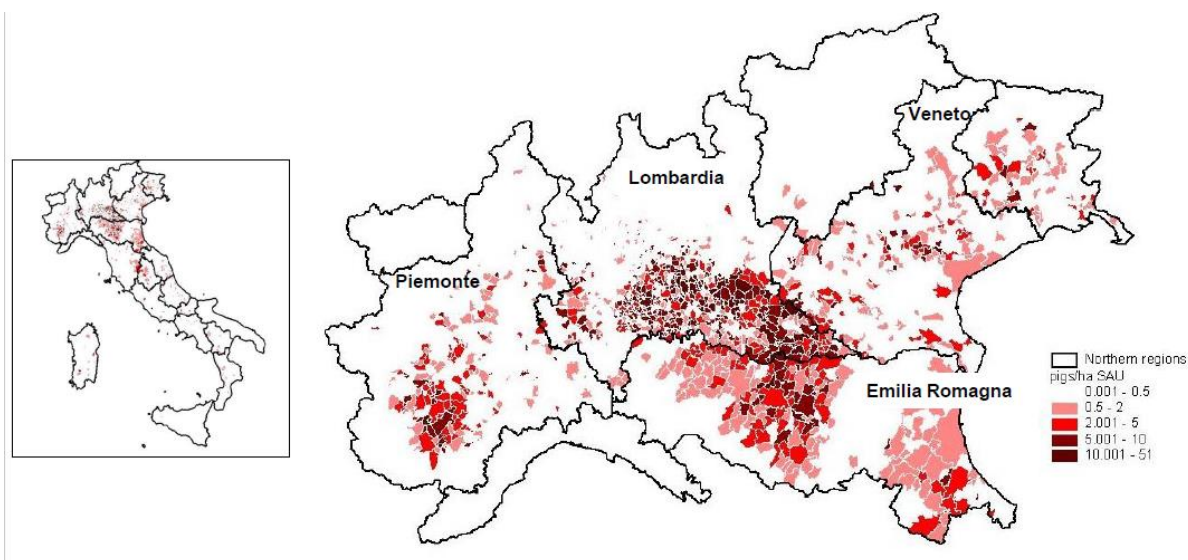
Gård & Djurhälsan deltar i ett internationellt nätverk, InterPIG. I nätverket jämförs produktionsresultat och ekonomiska parametrar från medlemsländernas grisproduktion. Nätverket fungerar också som en referensgrupp och kunskapsbank för olika aktuella frågor kopplade till grisnäringen i respektive land. I denna rapport redovisas produktionsresultat och ekonomiska jämförelser från 2017 samt resultatutvecklingen 2013–2017.

Följande länder är medlemmar i InterPIG: Belgien, Brasilien, Danmark, Finland, Frankrike, Irland, Italien, Kanada, Nederländerna, Storbritannien, Sverige, Spanien, Tjeckien, Tyskland, Ungern, USA och Österrike.

Italien var värdland för årets InterPIG-möte som hölls i Reggio Emilia, en mindre stad i närheten av Bologna.

Internationell utblick: Italien

Värdlandet för InterPIG-mötet, Italien, är den femte största producenten av griskött i EU, med en produktionsvolym under 2017 på 1 470 000 ton eller 11,4 miljoner slaktgrisar, med en genomsnittlig levande vikt på 160 kg vid slakt. Italien står för 6 % av grisproduktionen inom EU. Det finns 10800 gårdar i Italien med mer 10 grisar och saggpopulationen 2017 uppgår till 562 000 djur. Det importerades 846 000 smågrisar 2017 till den italienska slaktgrisproduktionen.

Som framgår av kartan så är grisproduktionen volymmässigt koncentrerad till norra Italien, framförallt Lombardiet. I norra Italien finns 27 % av grisgårdarna och dessa har 87 % av grispopulationen. Även de riktigt stora grisproducenterna finns i denna region. Totalt sett står 5 % av grisproducenterna för 59 % av grisproduktionen i Italien. Närheten till de stora odlingsarealerna på Po-slätten förklarar koncentrationen av grisarna till detta område.

Specialiseringen är långt driven mot att föda upp tunga slaktgrisar för framtagning av förädlade produkter som lufttorkad skinka, salami och andra lufttorkade eller rökta produkter. Det finns 39 produkter som är godkända enligt EU-systemen PDO (Protected Designation of Origin) eller PGI (Protected Geographical Indication). Dessa system ska

främja och skydda jordbruksprodukter och livsmedel från en viss region eller med ett utmärkande traditionellt eller hantverksmässigt ursprung, till exempel Parmaskinka.

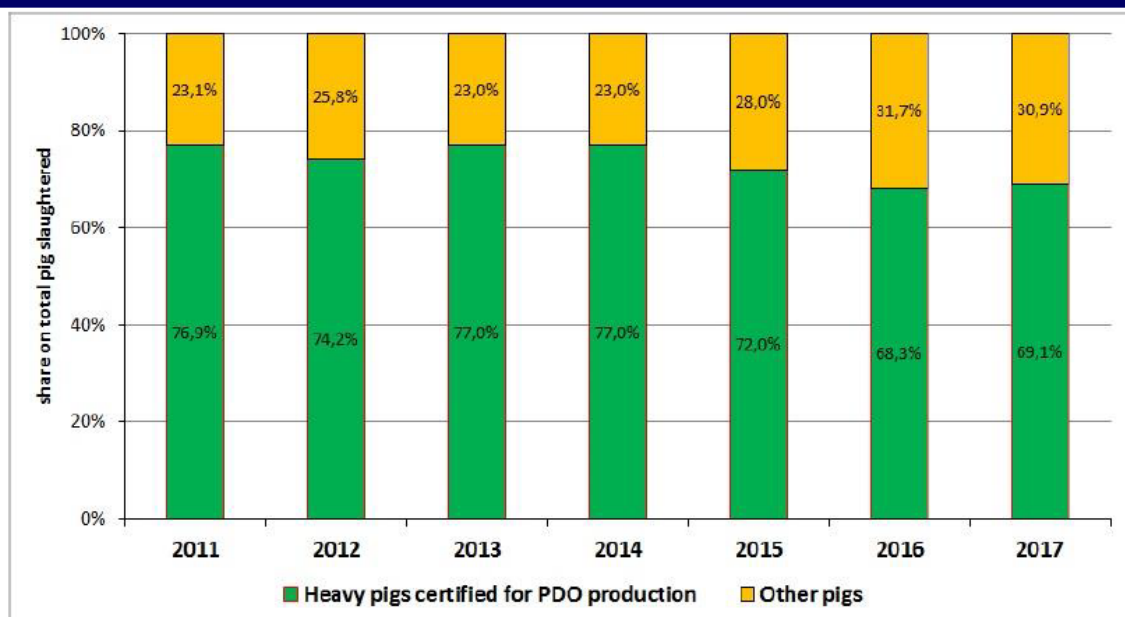
På gårdsnivå gäller följande villkor för tunga PDO-grisar (för produktion av Parmaskinka, San Danielskinka m.fl.)

- Grisarna ska vara födda och uppfödda i de 11 italienska regioner som är godkända enligt PDO
- Gården ska vara registrerad i PDO och grisarna ska märkas inom 30 dagar efter födsel
- Fodret ska innehålla minst 50 % spannmål. Det finns en lista med förbjudna fodermedel som inte får användas
- Förbjudna raser: New Hampshire, Piétrain, Spotted Poland
- Grisen ska vara minst 9 månader vid slakt
- Levande vikt vid slakt: 160 kg (maximal viktspridning inom gruppen +/- 10 %)
- Klassning enligt EUROPE-systemet. Grisar klassade E eller P godkänns inte
- Skinkans minimivikt innan saltning: 10 kg

Nästan 70 % av grisarna i Italien föds upp till tunga PDO-grisar, se diagrammet nedan.

Slaughterings: share of PDO heavy pigs on total pigs

Italy:
country presentation

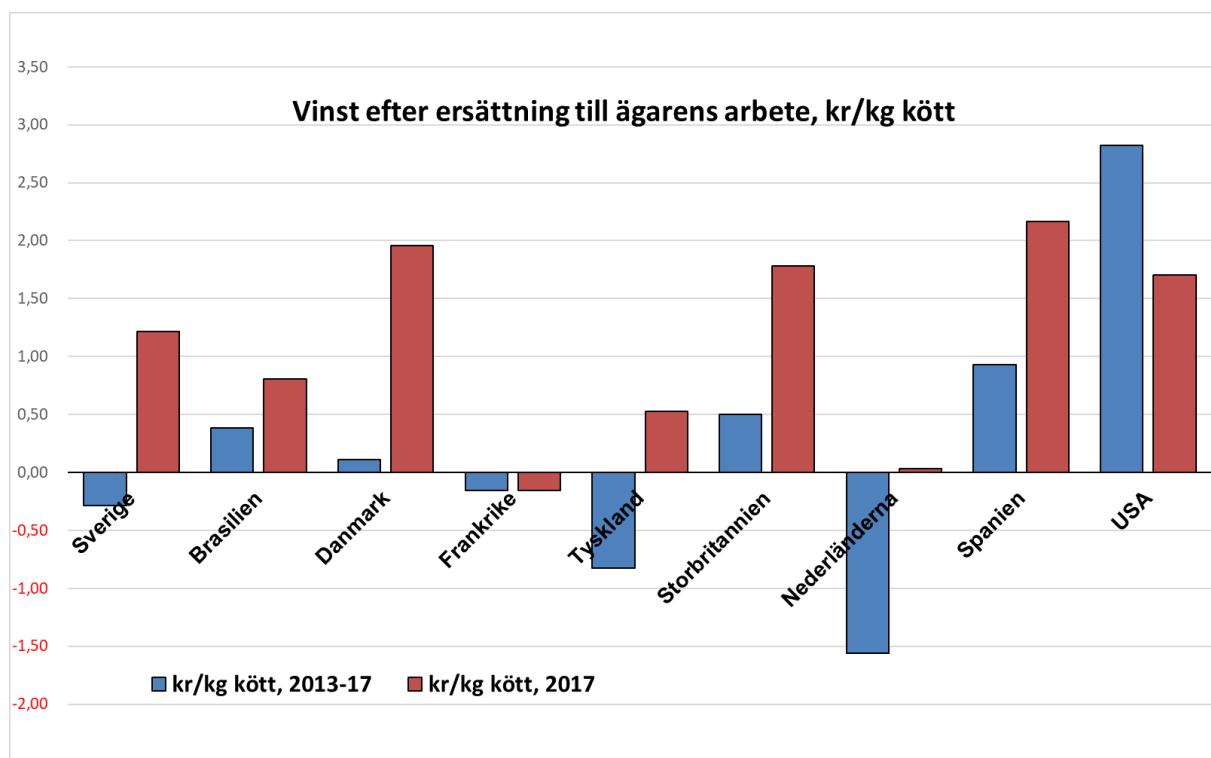
Källa: CRPA (Centro Ricerche Produzioni Animali)

Produktionssystemen med tunga grisar har utvecklats för att ta fram traditionella och typiskt italienska lufttorkade produkter. Exporten av förädlade och då framförallt lufttorkade produkter har ökat årligen med 7-8 % de senaste åren. Det finns ett starkt intresse på den internationella marknaden för italienska förädlade griskött- och charkprodukter. Men denna koncentring i produktionssystemet på lufttorkade produkter innebär också en obalans, då det inte går att få ut samma förädlingsvärde från alla delar av slaktkroppen.

Av den anledningen har många slakteriföretag initierat produktion av "lättare" grisar, 120-140 kg, som lämpar sig bättre för marknaden med färskt griskött.

Produktionsekonomi och marknad

Sverige tillsammans med Danmark, Storbritannien och Spanien är de europeiska InterPIG-länder som haft bäst lönsamhet under 2017 (figur 1). Även USA har haft god efterfrågan och bra grispriser. Prisutvecklingen i EU har under året påverkats starkt av exportutvecklingen till Kina. Under det första halvåret 2017 hade EU de högsta avräkningspriserna sedan 2013. Priserna nådde sin topp under juni och sedan sjönk nivån stadigt under andra halvåret. Den kraftiga prisnedgången berodde på markant minskad export till Kina. Landet hade börjat komma ifatt med sin grisproduktion efter den kraftiga omstruktureringen under 2016.

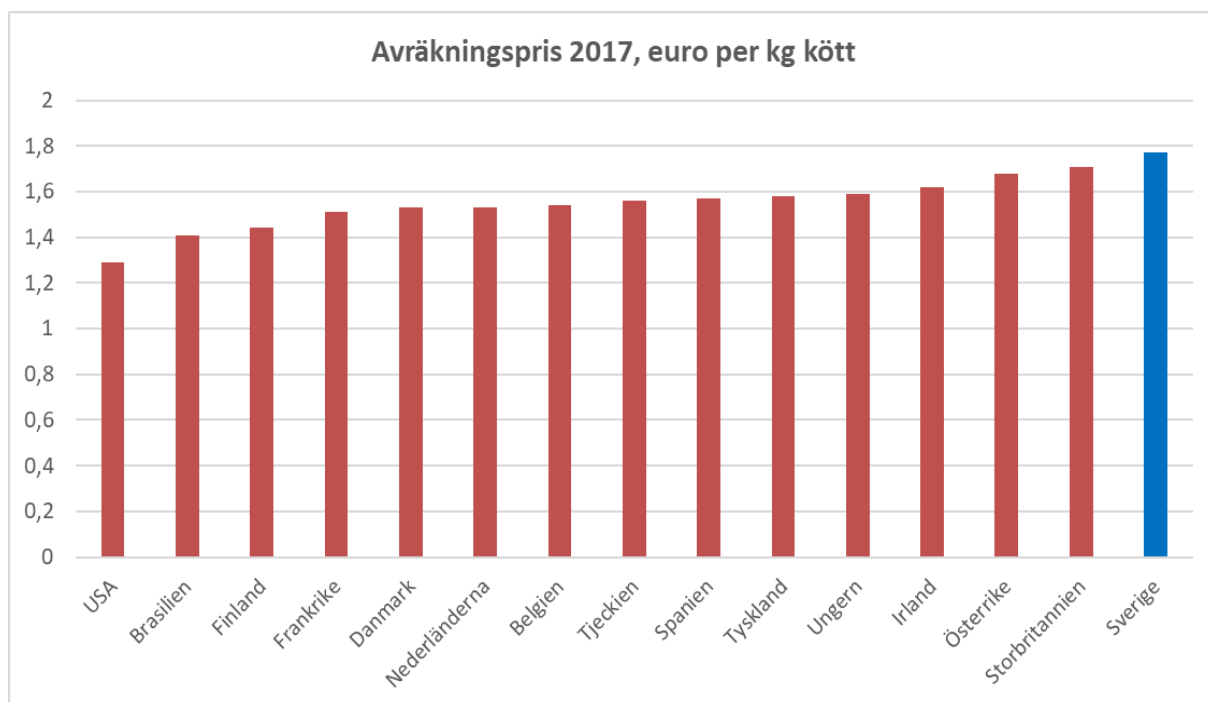
Figur 1. Vinst efter ersättning till ägarens arbete.

Även om Sverige inte är ett exportland av griskött, så har den stora exportströmmen till Kina bidragit till att minska trycket av utländskt kött till Sverige. Den svaga svenska kronan har också inneburit att det varit mindre intressant att importera utländskt griskött.

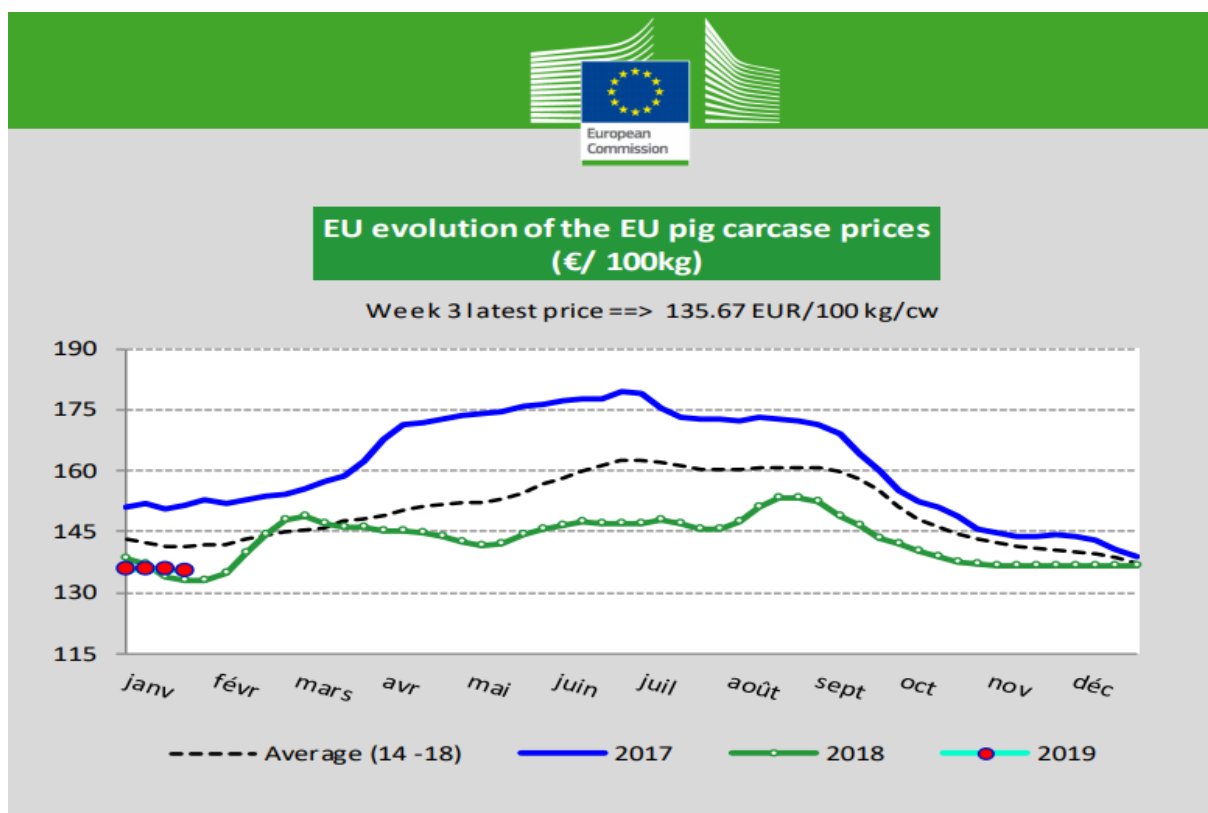
Grisproduktionen i EU minskade med 1,6 % under 2017, vilket i kombination med den stora exporten till tredje land, framförallt Kina, bidrog till att hålla uppe priserna, i alla fall fram till att exportkanalen till Kina ströps.

Inom Sverige har svensk grisproduktions goda rykte hos konsumenterna gjort att man mer noga kontrollerar köttets ursprung. Konsumenten har förstått vikten och värdet av de svenska mervärdena. Högre djurvelfärd med mer utrymme per djur, användning av strömedel, ingen svanskupering, ingen slentrianmässig antibiotikabehandling av djuren och salmonellafrihet innebär högre produktionskostnader och kunden är villig att betala för detta.

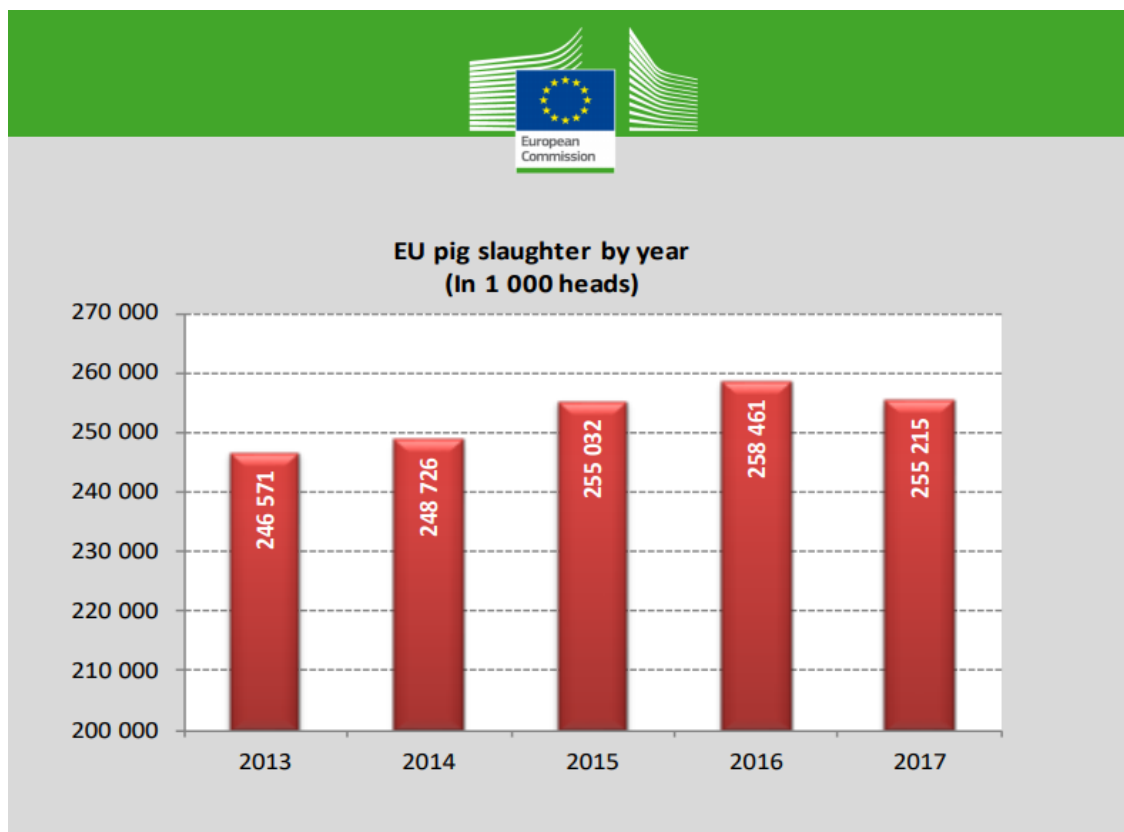
Sverige är det InterPIG-land som haft högst avräkningspris per kg kött under 2017, räknat i euro (figur 2).

Figur 2. Avräkningspris, euro per kg kött

Figur 3. Prisutvecklingen på griskött inom EU, 2014-2018

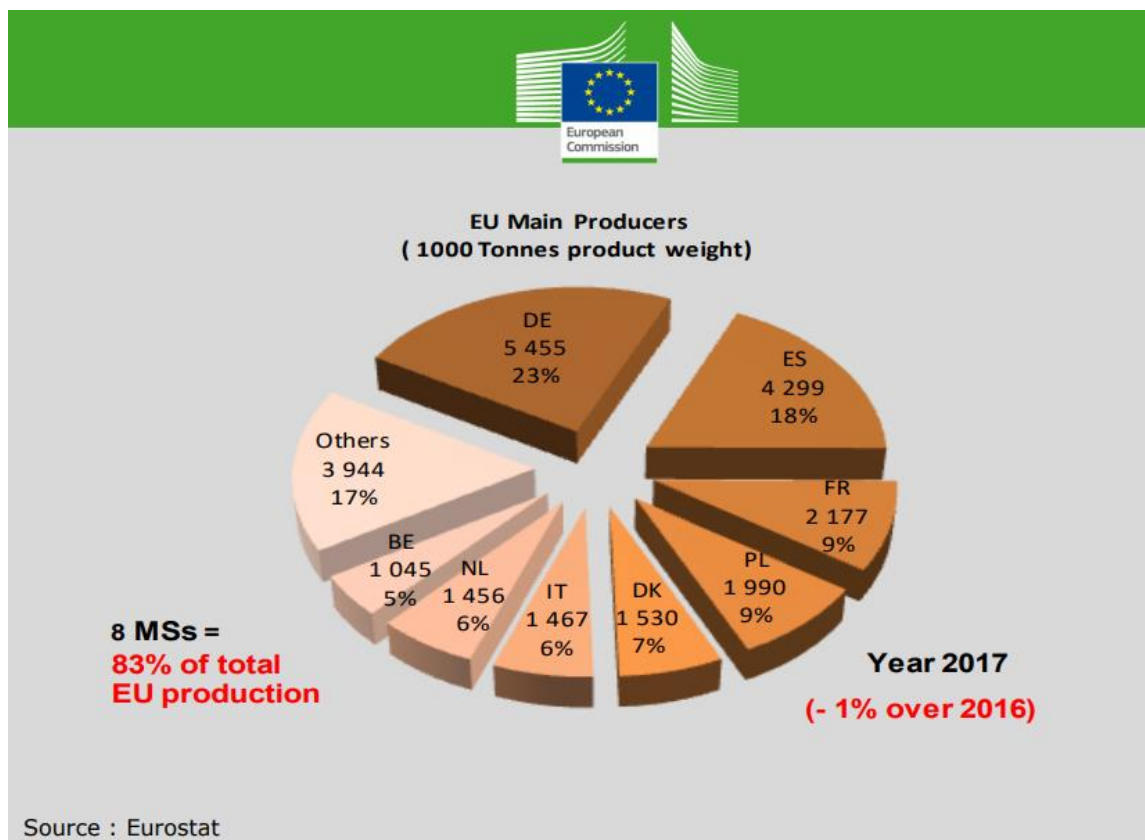
Figur 4. Volymutvecklingen i EU's grisproduktion 2013-2017

EU-28 Exports (Top destinations in 2018/17)

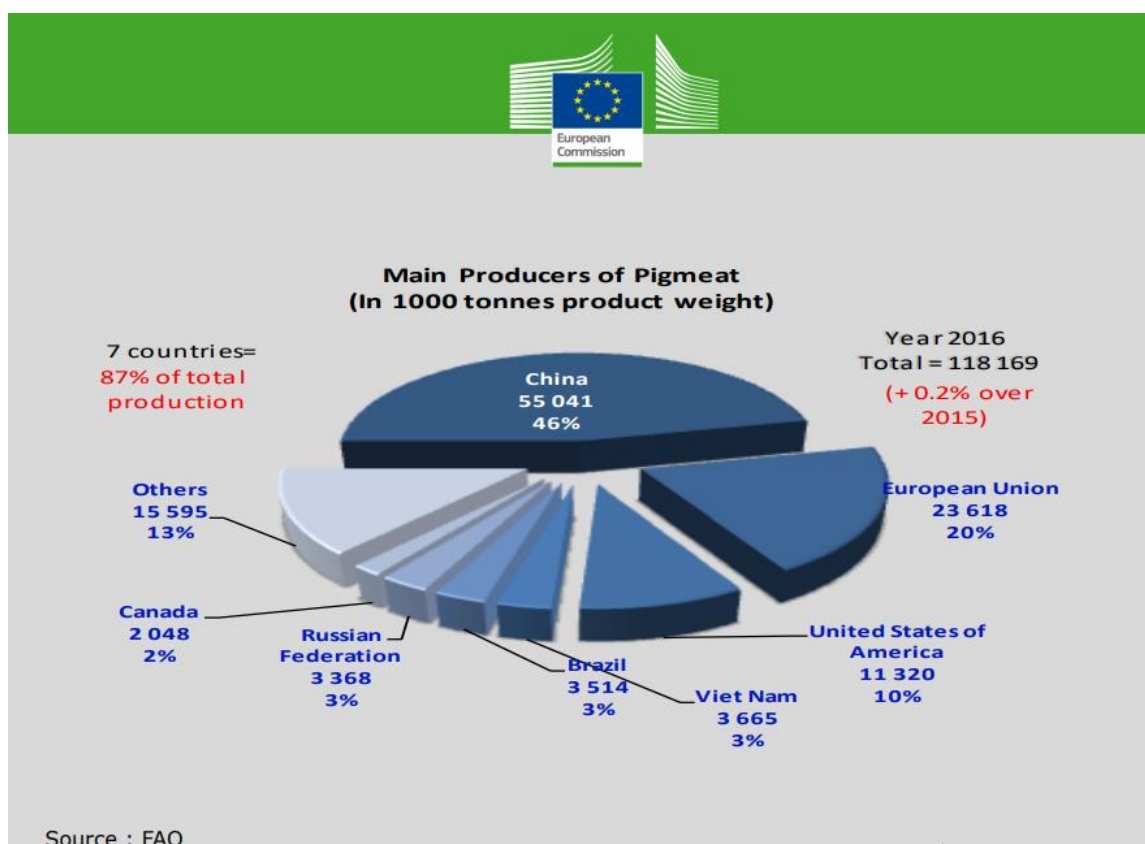
PIGMEAT (Tonnes carcass weight)			
Period:	Jan-Nov		
	Jan-Nov 17	Jan-Nov 18	% Chg
Extra-EU	3 591 657	3 648 097	+ 1.6%
China	1 298 731	1 255 168	- 3.4%
Japan	410 610	417 705	+ 1.7%
South Korea	254 445	319 842	+ 25.7%
Philippines	235 577	267 935	+ 13.7%
Hong Kong	357 962	223 901	- 37.5%
USA	145 760	156 837	+ 7.6%
Others	888 572	1 006 710	+ 13.3%

Source : Eurostat & GTA

Figur 5. EU's dominerande externa exportländer (trenden med minskad export från EU till Kina har fortsatt under 2018)

Figur 6. De stora grisproducerande länderna inom EU 2017

Figur 7. De globalt största grisproducerande länderna

Underlag till resultaten från InterPIG

Tabell 1. Statistiskt underlag till produktionsresultaten från InterPIG

Land	Smågrisproduktion			Slaktgrisproduktion		
	Antal besättningar	Medelantal suggor	Suggor i % av landets totala population	Antal besättningar	Medelantal slaktgrisplatser	Slaktgrisar i % av landets totala produktion
Österrike	714	91	27	335	540	10
Belgien	79	214	12	100	1569	9
Brasilien	-	-	-	-	-	-
Tjeckien	29	524	17	43	2179	17
Danmark	535	791	42	628	1853	26
Finland	550	150	95	530	1000	90
Frankrike	1025	226	23	1025	1955	27
Tyskland	540	263	7	2143	1209	16
Storbritannien	212	722	37	129	1769	6
Ungern	136	93	7	203	707	5
Irland	107	728	52	87	4624	47
Italien	-	500	5	-	6700	3
Kanada	-	-	-	-	-	-
Nederländerna	530	537	31	812	2083	30
Spanien	811	1120	42	4190	1750	38
Sverige	141	354	56	91	1340	15
USA	714	-	-	4608	-	-

I tabell 1 visas vilka länder som ingår i InterPIG samt hur stor andel av de olika ländernas produktion som ingår i resultatunderlaget. Siffrorna från Brasilien, Kanada och USA är dock inga nationella medeltal, utan kommer från teoretiska beräkningsmodeller baserade på olika källor om landets totala produktion.

Variationerna i det statistiska underlaget är relativt stora mellan länderna. Finland har i särklass bäst täckning för sitt underlag i förhållande till grispopulationen. Där har slakterierna en drivande roll i att grisproducenterna ska ha en fungerande produktionsuppföljning och att resultaten sänds in till den nationella databasen. Förutom Finland har Irland och Sverige med majoriteten av suggpopulationen i underlaget. För Nederländerna har andelen suggbesättningar med insända resultat halverats jämfört mot föregående år, vilket kan ses som en återspeglning av den sviktande framtidstron bland landets grisproducenter, efter flera års ansträngd ekonomi. I Österrike har man däremot gjort en massiv satsning på att öka intresset för produktionsuppföljning, och antalet suggbesättningar med insända resultat har ökat från 211 till 714 stycken!

I Sverige har antalet slaktgrisbesättningar som använder WinPig Slakt glädjande nog ökat markant från 63 till 91 stycken, så resultatunderlaget har ökat från 11 % till 15 % av landets slaktgrisproduktion.

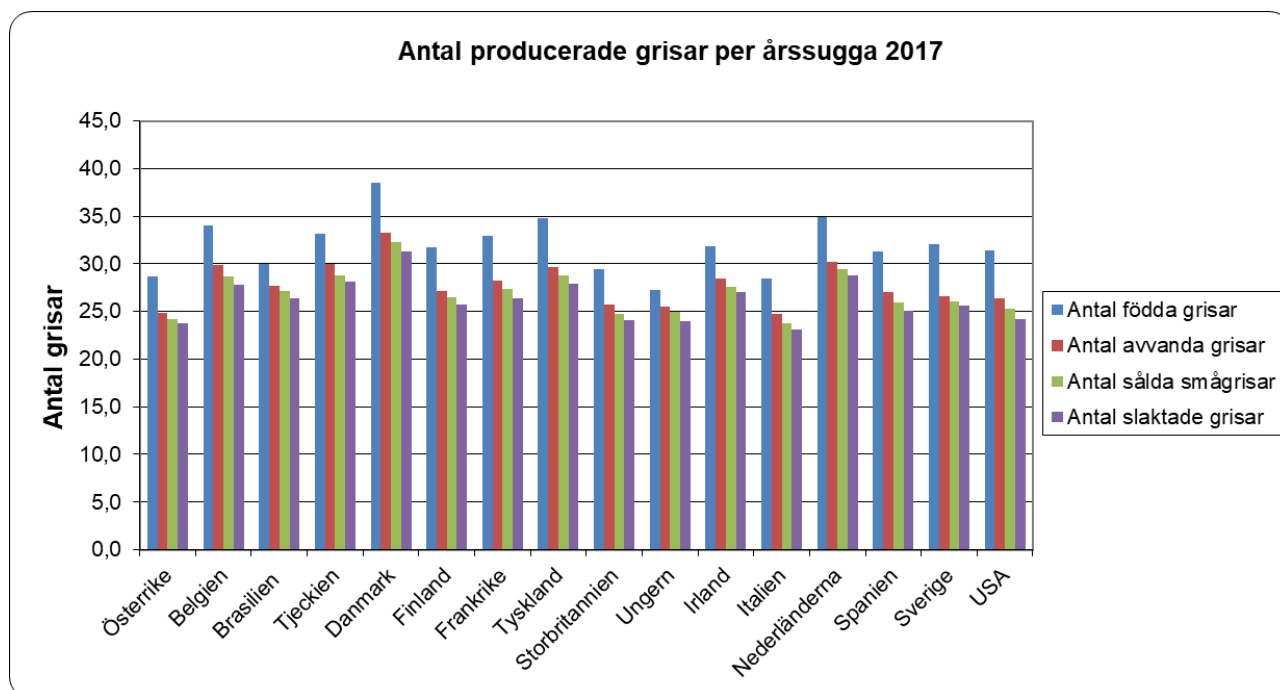
Produktionsresultat

Utvecklingen av produktionsresultatet inom svensk smågrisproduktion är fortsatt mycket positiv. Antal producerade grisar per årssugga har ökat från 25,8 till 26,7. Det mest bidragande resultatmåttet är levande födda som ökat från 14,0 till 14,3 grisar per kull. Sverige hävdar sig väl jämfört med övriga länder i antal levande födda. Levande födda per årssugga är snart uppe på medelnivån inom InterPIG, trots att vi har en veckas längre ditid än de flesta andra länder. Glädjande är att förbättringen i levande födda har bibehållits fram till avvänjningen, då även antalet avvanda ökat med 0,3 grisar. Fortfarande är det tyvärr så att dödligheten under ditid är högst i Sverige, 16,9 % jämfört med medelvärdet i InterPIG, som ligger på 12,5 %. Men skillnaden har minskat stadigt under de senaste sju åren, dödligheten i Sverige sjunker samtidigt som medelnivån i InterPIG ökar.

Det är framförallt den nya genetiken från Norge, Nederländerna och Danmark som bidrar till att kullresultatet förbättras år efter år. Suggorna föder fler grisar och har blivit bättre mödrar. Men de större kullarna kräver mer, inte bara av suggan, det ställer också högre krav på skötsel, smågrisens närmiljö och på fodret både till suggan och till den lilla grisen.

Tack vare expertgruppernas arbete inom Handlingsplan gris har det också lyfts fram, på ett tydligare sätt än tidigare, vilka förändringar i arbetsrutiner i samband med grisning som krävs för att öka smågrisöverlevnaden. Bland annat kan nämnas mer konsekventa rutiner för diskifte, som börjar tillämpas mer och mer. Likaså har det blivit mer fokus på miljöförbättrande åtgärder för att skapa en torr, ren och dragfri miljö för den nyfödda grisen. Amsuggor används också i större utsträckning än förr, där det är praktiskt möjligt.

Den kanske största utmaningen är hur man ska få plats med alla avvanda grisar. De befintliga tillväxtboxarna och tillväxtavdelningarna är i många fall inte dimensionerade för dagens stora kullar, så här finns ett stort investeringsbehov.

Figur 8. Antal producerade grisar per årssugga 2017

Tabell 2. Antal producerade grisar per årssugga år 2017

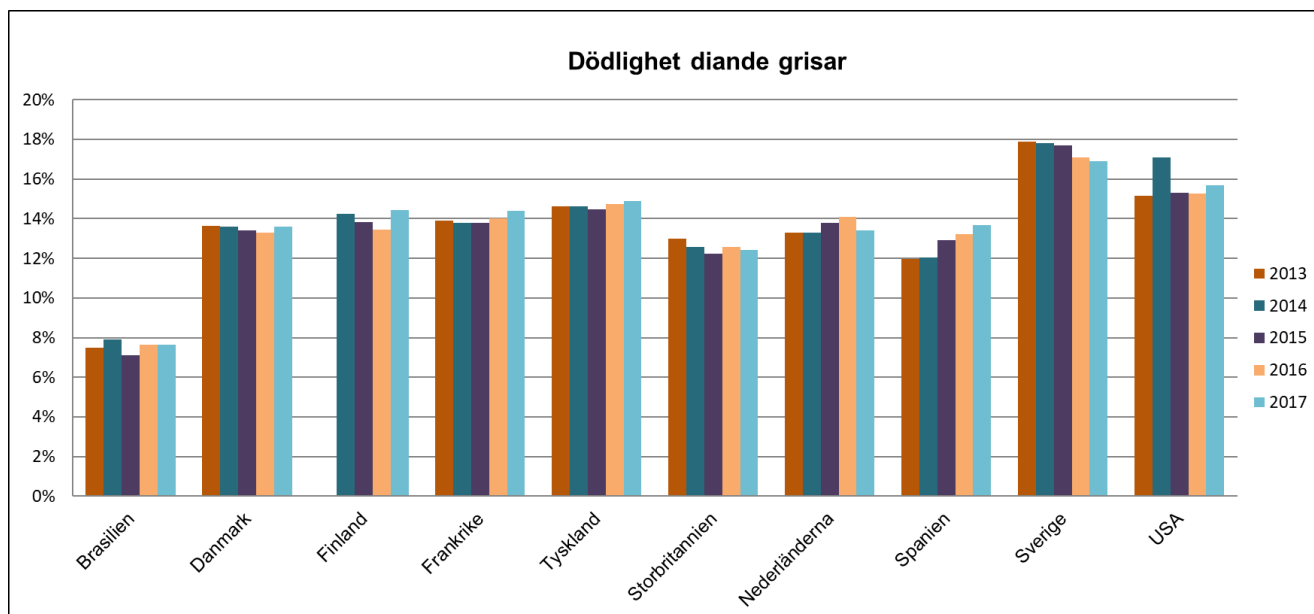
	Antal födda grisar	Antal avvanda grisar	Antal sålda smågrisar	Antal slaktade grisar
Österrike	28,7	24,9	24,2	23,7
Belgien	34,0	29,8	28,6	27,8
Brasilien	30,0	27,7	27,2	26,4
Tjeckien	33,2	30,0	28,8	28,1
Danmark	38,5	33,3	32,3	31,3
Finland	31,7	27,1	26,5	25,8
Frankrike	32,9	28,2	27,4	26,4
Tyskland	34,8	29,7	28,7	28,0
Storbritannien	29,4	25,8	24,8	24,1
Ungern	27,3	25,5	25,0	24,0
Irland	31,9	28,5	27,6	27,0
Italien	28,5	24,8	23,7	23,2
Nederländerna	34,9	30,2	29,5	28,8
Spanien	31,3	27,0	26,0	25,1
Sverige	32,0	26,6	26,1	25,7
USA	31,4	26,4	25,3	24,1
MEDEL	31,9	27,8	27,0	26,2
Differens 2017: Sverige mot InterPIG's medelvärde	0,1	-1,2	-0,9	-0,5

Differens 2016: Sverige mot InterPIG's medelvärde	0,4	-1,1	-0,8	-0,5
--	------------	-------------	-------------	-------------

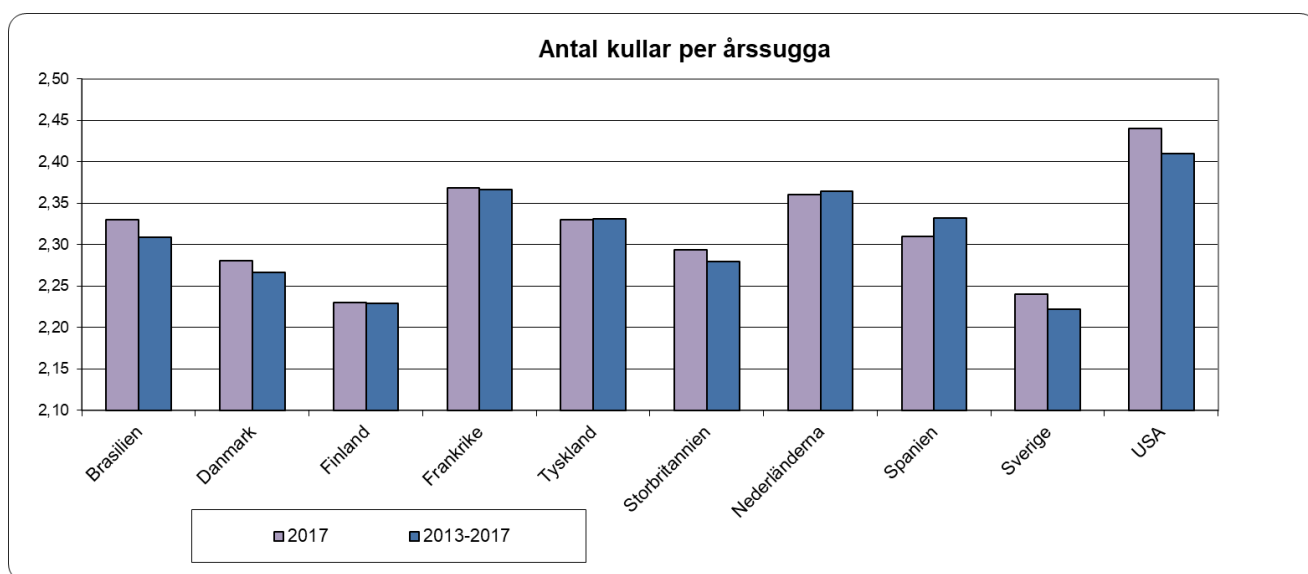
I tabell 2 och figur 8 visas produktionsresultatet på årsbasis. Det som påverkar effektiviteten mest negativt i svensk smågrisproduktion, förutom smågrisdödligheten (figur 9), är det låga antalet kullar per sugga och år. I Sverige får suggan i genomsnitt 2,24 kullar (figur 10), medelvärdet i InterPIG är 2,31 kullar. Det finns ett klart samband mellan antal kullar per år och ditiden. Svenska grisar diar i genomsnitt 32,8 dagar, medan grisarna i övriga InterPIG-länder har en genomsnittlig ditid på 26,9 dagar (figur 11). Denna skillnad i ditid på sex dagar motsvarar nästan en producerad gris per årssugga.

Å andra sidan är det nog så, att det är tack vare att vi i Sverige har en tung och mogen avvänjningsgris som vi lyckas så väl i tillväxtled och slaktgrisled. Vi sätter in friska och robusta grisar, strikt omgångsvis, i tillväxtavdelningarna. Detta i kombination med något lägre beläggning än i många andra länder bidrar till ett lågt smittryck i stallarna och ett gott hälsoläge såväl i tillväxtledet som i slaktgrisledet.

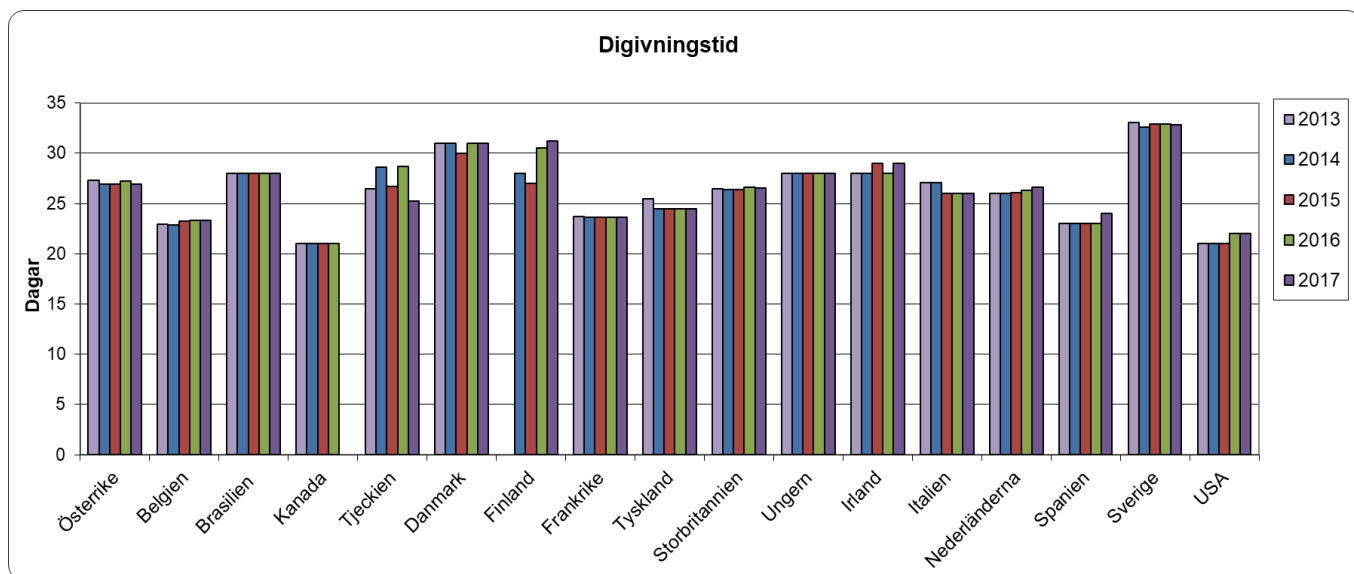
Sverige är det land som har i särklass lägst dödlighet under denna period (avvänjning till slakt), 3,6 % jämfört med ett medelvärde på 5,8 %. USA har en dödlighet på 8,6 %, Spanien 7,1 % och Danmark 6,1 % (figur 12 och 13).

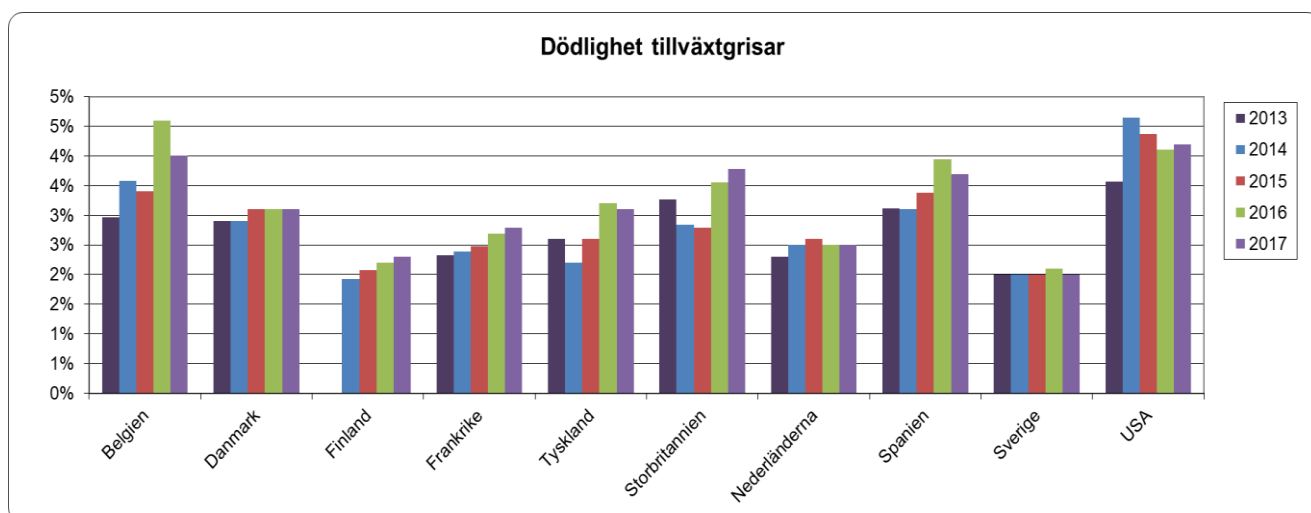
Figur 9. Dödlighet under tiden 2013 – 2017

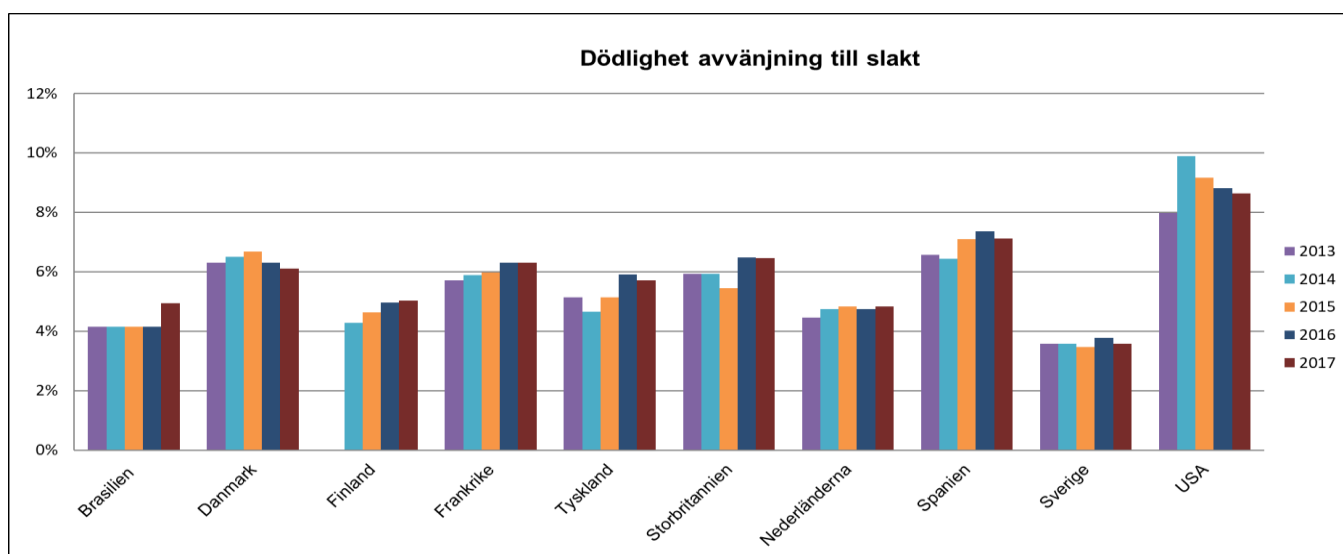
Figur 10. Antal kullar per årssugga

Figur 11. Digivningstid, fem års utveckling i samtliga InterPIG-länder

Figur 12. Dödlighet hos tillväxtgrisar 2013 – 2017

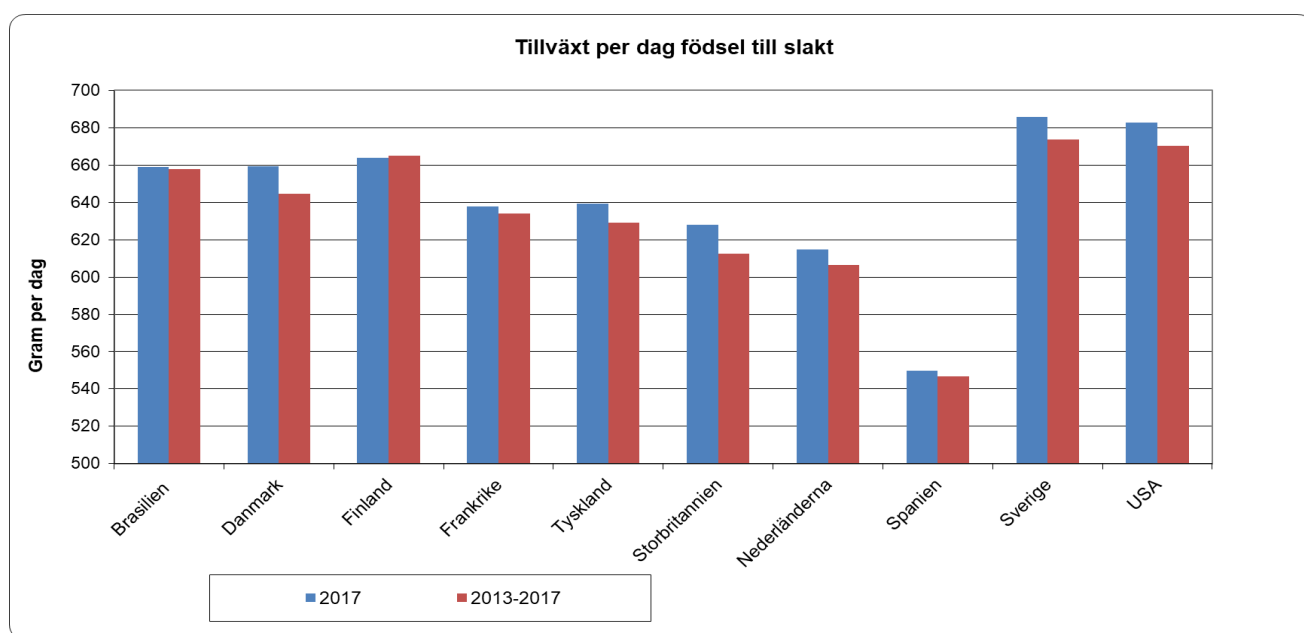

Figur 13. Dödlighet från avväjning till slakt 2013 – 2017

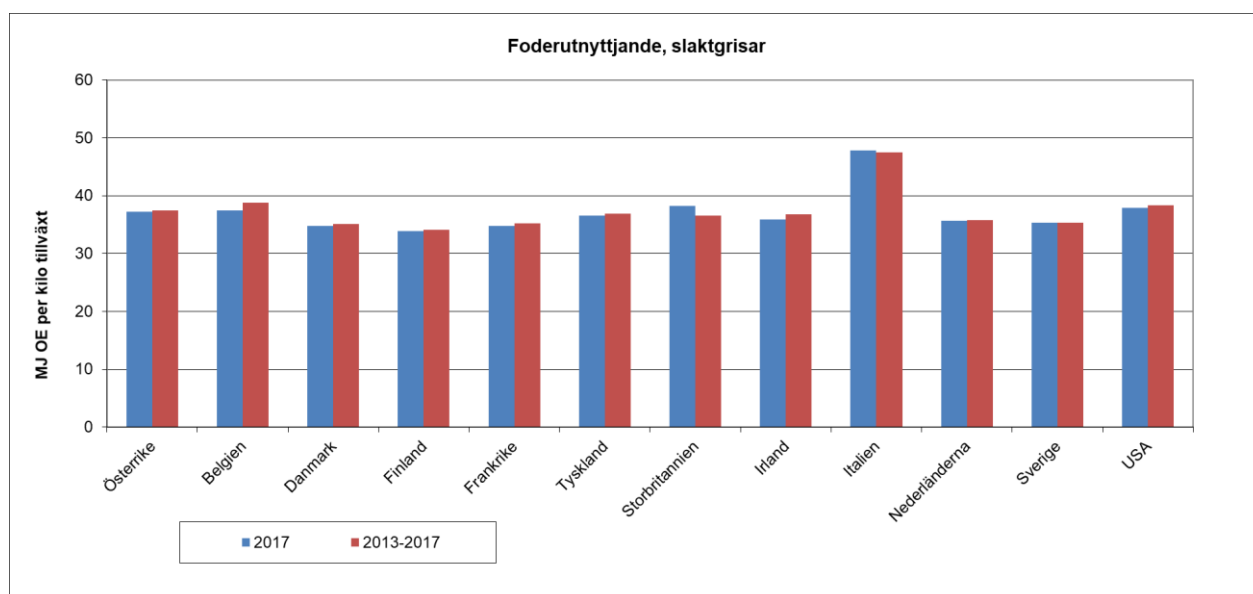
En frisk och sund gris har inte bara en högre överlevnad. Den växer också snabbare och är en effektivare foderomvandlare. Svenska grisar är bland de bästa i världen vad det gäller tillväxten från födsel till slakt (figur 14). Detsamma gäller för foderutnyttjandet (figur 15). Diagrammet redovisar foderutnyttjandet i omsättbar energi per kg tillväxt eftersom det är det dominerande energivärderingssystemet inom InterPIG.

Fastän vi redan ligger på en mycket hög nivå så har tillväxten förbättrats ytterligare jämfört med föregående år och avståndet mellan svenska grisars dagliga tillväxt och övriga länders har ökat något. Detta klarar svenska grisproducenter utan gruppbehandling med antibiotika och utan andra tillväxtbefrämjande behandlingsinsatser, men tack vare att grisarna är väldigt friska.

En hög daglig tillväxt och att grisen är en god foderomvandlare har mycket stor betydelse för produktionsekonomin. I slaktgrisledet utgör fodret den näst största rörliga kostnaden (cirka 40 %) efter kostnaden för smågrisen.

Figur 14. Tillväxt per dag födsel till slakt

Figur 15. Foderutnyttjande slaktgrisar

Sammanfattning

I en internationell jämförelse gick det bra för svensk grisproduktion 2017 sett ur ekonomisk synpunkt. Sverige hade en period med relativt höga avräkningspriser samtidigt som foderpriserna har höll sig på en lägre nivå.

Under 2018 har situationen förändrats på grund av den långvariga torkan under sommaren. Denna medförde markant lägre spannmålsskördar i stora delar av Sverige, och följderna har blivit spannmålsbrist och kraftigt ökade spannmålspriser. Torkan drabbade inte bara Sverige utan hela norra Europa, varför den ekonomiska situationen är besvärlig även i våra grisproducerande grannländer.

När produktionskostnaderna ökar på grund av högre foderpriser är det ännu viktigare att ha en effektiv produktion med gott hälsoläge. Redovisningen från InterPIG visar att Sverige hävdar sig mycket väl i en internationell jämförelse, framförallt vad det gäller daglig tillväxt och fodereffektivitet.

Dessutom har svensk grisproduktion ett fortsatt högt förtroendekapital hos konsument och handel, som vi ska förvalta väl. Andelen svenskproducerat griskött fortsätter att öka, och det är framförallt på vår hemmamarknad som vi ska skjuta fram våra positioner.

Det gäller att oförtrutet informera om varför svensk grisproduktion är liktydigt med god djuromsorg, vilket ger friska och välmående grisar som behöver minimalt med antibiotika och därför är värda ett högre pris i avräkningsled och i butiksled.

Internationella rapporten tas fram av Ingvar Eriksson, Gård & Djurhälsan,
på uppdrag av LRF Kött.